

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/53/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121354207
Dátum vydania rozhodnutia:	10.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121354207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti FINECON, s.r.o., Bratislava, Pri pekárni 5, IČO: 31 324 061, zastúpenej AK LITVÁKOVÁ A SPOL., s.r.o., Bratislava, Sliačska 1/A, IČO: 50 150 715, proti žalovanému PaedDr. K. R., narodenému XX. E. XXXX, M., E. F. XXX/XX, zastúpenému advokátom Mgr. Matejom Makovníkom, Banská Bystrica, Kláry Jarunkovej 4, o zaplatenie sumy 30 750 eur, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 23Up/644/2021-59 z 30. novembra 2021, proti ktorému podal žalovaný včasný a odôvodnený odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní vec bola postúpená Okresnému súdu Partizánske ako súdu príslušnému na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov. Okresný súd Partizánske rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 5Cb/2/2022-171 z 2. júna 2022 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 30 750 eur spolu s náhradou trov konania v rozsahu 100%, titulom náhrady škody, ktorá vznikla obchodnej spoločnosti v dôsledku toho, že konateľ spoločnosti nevykonával svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný odvolanie a Okresný súd Partizánske predložil vec Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o podanom odvolaní.

2. S poukazom na § 43 ods. 1 CSP Krajský súd v Trenčíne postúpil predmetnú vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 16Cob 44/2022 Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na konanie vo veci podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP. Postúpenie veci odôvodnil tým, že z obsahu spisu je zrejmé, že ide o konanie v obchodnoprávnej veci, ktorú rozhodol Okresný súd Partizánske. Uviedol, že

príslušnosť Okresného súdu Partizánske ako všeobecného súdu žalovaného bola v prejednávanej veci daná v zmysle § 13 CSP. Prijatím zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov došlo v rámci „reformy súdnej mapy“ i k novelizácii ustanovenia § 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvody súdov“) a k 1. júnu 2023 výkon súdnictva prešiel z Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza. Novelou bola novoupravená i kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch, preto podľa § 22 písm. f) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023, pre obvod Krajského súdu v Trenčíne, súdom kauzálnu príslušným na konanie v prvej inštancii sa stal Okresný súd Trenčín. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) CSP je v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) CSP od 1. júna 2023 príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. V danej súvislosti Krajský súd v Trenčíne poukázal na okamžitú aplikovateľnosť zmien procesných ustanovení aj na konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, vrátane konaní o odvolaniach, ktoré neboli doposiaľ skončené. Prechodné ustanovenie § 471c CSP sa nevzťahuje na úpravu týkajúcu sa funkčnej príslušnosti súdu, vzťahuje sa len na úpravu vecnej a miestnej príslušnosti. Krajský súd v Trenčíne uzavrel, že vzhľadom na absenciu prechodného ustanovenia týkajúceho sa funkčnej príslušnosti súdov v neskončených veciach a okamžitú aplikovateľnosť procesných právnych predpisov, po 1. júni 2023 Krajský súd v Trenčíne už nie je funkčne príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní žalovaného v prejednávanom obchodnoprávnom spore. Na podporu vysloveného právneho záveru Krajský súd v Trenčíne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023, uznesenie sp. zn. 1Ndc/21/2023 a tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že funkčne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č. k. 5Cb/2/2022-171 z 2. júna 2022 je Krajský súd v Trenčíne. Ozrejmilo, že v čase podania odvolania (2. augusta 2022) bol príslušným odvolacím súdom Krajský súd v Trenčíne podľa predpisov platných a účinných do 31. mája 2023. Zo znenia prechodného ustanovenia § 471c CSP podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva zásada dokončenia vecí na vecne a miestne príslušných súdoch podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 s jedinou výnimkou, ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva na iný súd, v takom prípade aj veci napadnuté do 31. mája 2023 dokončia už súdy vecne a miestne príslušné podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. S účinnosťou od 1. júna 2023 vo vzťahu k odvolacím súdom nedošlo k žiadnemu prechodu súdnictva, t.j. k zániku akéhokoľvek krajského súdu a nástupníctvu iného krajského súdu. Ustanovenie § 471c CSP nemenuje osobitne funkčnú a kauzálnu príslušnosť, podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici, z absencie doslovného vymenovania funkčnej a kauzálnej príslušnosti v citovanom ustanovení nevyplyva zámer, účel a zmysel reformy súdnej mapy (uskutočnenej zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z.), aby odvolania napadnuté do 31. mája 2023 boli rozhodované podľa novej právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. Kauzálna príslušnosť je v danom prípade podmnožinou miestnej príslušnosti, pretože v závislosti od druhu kauzy určuje, ktorý z existujúcich funkčne príslušných odvolacích súdov je tým súdom, ktorému svedčí miestna príslušnosť. Pokiaľ je teda kauzálna príslušnosť podmnožinou miestnej príslušnosti a zároveň prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 výslovne upravuje miestnu príslušnosť, platí, že prostredníctvom ustanovenia § 471c CSP zákonodarcu normoval aj kauzálnu príslušnosť tým spôsobom, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných (teda aj kauzálnu) príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Dané prechodné ustanovenie je preto podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici potrebné vykladať v súlade s účelom a cieľom, ktorý sa mal dosiahnuť uvedenou zmenou právnej úpravy v súvislosti s reformou súdnej mapy účinnou od 1. júna 2023. Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 471c CSP vyplýva jednoznačný zámer, v zmysle ktorého sa veci vedené podľa úpravy účinnej do 31. mája 2023 presunú na nové súdy vecne a miestne príslušné len za splnenia jediného predpokladu, a to ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva zo zrušených súdov na súdy novozriadené. Pri odvolacích súdoch k prechodu výkonu súdnictva nedošlo, pretože všetky odvolacie

súdy zostali zachované. Krajský súd v Banskej Bystrici ďalej uviedol, že predloženie veci inému krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom do 31. mája 2023, ktoré konanie má byť vedené pred konkrétnym krajským súdom podľa právnych predpisov účinných k tomuto dátumu, bez ďalšieho, t.j. bez výslovného zmocnenia v zákone a v rozpore s prezentovaným účelom zákonodarcu a predkladateľa tohto zákona, by mohlo predstavovať zásah do ústavného princípu zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené Krajský súd v Banskej Bystrici uzavrel, že v súlade s § 34 ods. 1 CSP, na konania v obchodnoprávných sporoch začatých do 31. mája 2023 na okresných súdoch v územnom obvode Krajského súdu v Trenčíne je aj naďalej funkčne a kauzálné príslušný ako odvolací súd Krajský súd v Trenčíne. Krajský súd v Banskej Bystrici pre úplnosť dodal, že ak by sa aj pre určenie príslušnosti odvolacieho súdu použila právna úprava účinná od 1. júna 2023, zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že pre účely určenia príslušnosti odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch, rozhodnutie Okresného súdu Partizánske vyhlásené do 31. mája 2023 sa od 1. júna 2023 považuje za rozhodnutie Okresného súdu Trenčín, keďže v súlade s § 181 ods. 1 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov, výkon súdnictva prešiel s účinnosťou od 1. júna 2023 z Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza. V danej súvislosti zdôraznil, že od 1. júna 2023 nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, došlo len k doplneniu miestnej príslušnosti odvolacích súdov do ustanovenia § 34 ods. 1 CSP a k vymedzeniu kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov v rámci funkčnej príslušnosti v ustanovení § 34 ods. 2 CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

8. Podľa § 22 písm. f) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne.

9. Podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

10. Podľa § 181 ods. 1 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov, výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prisťahovalcov z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Bánovce nad Bebravou a Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza.

11. Podľa § 3 ods. 6 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov, sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Prievidza.

12. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa

osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

13. Zo spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore rozhodol Okresný súd Partizánske rozsudkom č. k. 5Cb/2/2022-171 z 2. júna 2022 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 30 750 eur spolu s náhradou trov konania v rozsahu 100%, titulom náhrady škody, ktorá vznikla obchodnej spoločnosti v dôsledku toho, že konateľ spoločnosti nevykonával svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Voči rozsudku podal žalovaný 2. augusta 2022 odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP, účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní, postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil, pričom svoju funkčnú príslušnosť namietol najmä s poukazom na nesprávny právny záver Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v procese skúmania funkčnej príslušnosti v danom spore neaplikoval prechodné ustanovenie § 471c CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske (po 1. júni 2023 Okresného súdu Prievidza) č. k. 5Cb/2/2022-171 z 2. júna 2022.

14. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej aj „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely, pričom v danom prípade je súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii Okresný súd Partizánske, z ktorého od 1. júna 2023 v zmysle ustanovenia § 181 ods. 1 písm. a) zákona o sídlach a obvody súdov prešiel výkon súdnictva na Okresný súd Prievidza a podľa § 22 písm. f) CSP účinného od 1. júna 2023, pre obvod Krajského súdu v Trenčíne (zahŕňajúci aj obvod Okresného súdu Prievidza) je na konanie v obchodnoprávných sporoch príslušný Okresný súd Trenčín. Zákonodarcu danou reformou sledoval špecializáciu súdnictva, ako možno vyrozumieť zo všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z., ktorá má byť prostriedkom pre efektívny výkon justície. Preto v rámci Civilného sporového poriadku upravil novú kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP) a zároveň funkčnú príslušnosť súdov pre rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v takýchto konaniach (§ 34 ods. 2 CSP).

15. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pravidlo okamžitej použiteľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky prebiehajúce konania začaté podľa doterajších predpisov nevyžaduje výslovné zákonné zmocnenie, keďže je odvoditeľné pomocou ústavného - konformného teleologického výkladu. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti. Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie vecí vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2017, sp. zn. III. ÚS 267/2017).

16. Novela Civilného sporového poriadku zákon doplnila aj o prechodné ustanovenie § 471c k úpravám účinným od 1. júna 2023, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Uvedené prechodné ustanovenie predstavuje výnimku z princípu okamžitej

aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, avšak vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Za použitia gramatického výkladu ustanovenia najvyšší súd dospel k záveru, že dané prechodné ustanovenie zachovanie funkčnej ani kauzálnej príslušnosti súdu neupravuje. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 písm. a) CSP aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

17. V predložennom spore o príslušnosť je potrebné vyriešiť aj nadväzujúcu otázku výkladu § 34 ods. 2 CSP vo vzťahu k obchodnoprávnym sporom, kedy okresným súdom konajúcim a rozhodujúcim v prvej inštancii, nie je okresný súd vymedzený v § 22 CSP. V tomto prípade bol okresným súdom rozhodujúcim v prvej inštancii Okresný súd Partizánske, pričom výkon súdnictva prešiel s účinnosťou od 1. júna 2023 z Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza, teda na okresný súd patriaci podľa § 3 ods. 6 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov do obvodu Krajského súdu v Trenčíne.

18. Najvyšší súd, v zhode s už skôr vysloveným právnym názorom v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, pri rozhodovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v danom obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý nie je *expressis verbis* vymenovaný v § 22 CSP, prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v Civilnom sporovom poriadku explicitne zvýraznená novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), je nespochybniteľné, že pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 CSP. To, ktoré súdy prvej inštancie (okresné, mestské) patria do obvodu konkrétneho krajského súdu, stanovuje § 3 zákona o sídlach a obvodoch súdov. Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP nestanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a *contrario*) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nie len okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu). Na rozdiel od tejto príslušnosti, zahŕňajúcej všetky okresné, resp. mestské súdy v obvode týchto krajských súdov podľa zákona o sídlach a obvodoch súdov, potom nie je prijateľný taký výklad ust. § 34 ods. 2 CSP, vychádzajúci úzko len z jeho jazykového znenia, podľa ktorého by uvedené krajské súdy boli príslušné aj na ďalšie konania o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch, avšak len proti tým rozhodnutiam, ktoré by vydali súdy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 CSP (okresné súdy v sídle ostatných krajských súdov). Takáto dvojkoľajnosť jednoznačne nebola úmyslom zákonodarcu. V tomto kontexte je na odkaz na ustanovenie § 22 (ako aj § 23) uvádzanom v § 34 ods. 2 CSP potrebné nahliadať tak, že pokiaľ základom súdnej reformy je špecializácia súdov/sudcov, ustanovenie § 22 z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov prvej inštancie stanovuje, ktoré z týchto súdov konajú v obchodnoprávných sporoch, a to s dôrazom na kauzu - právny charakter týchto sporov, potom ich majú riešiť pre celý obvod krajského súdu. Preto aj pre interpretáciu ustanovenia § 34 ods. 2 CSP z hľadiska účelu súdnej reformy je podstatné hľadisko obchodnoprávneho charakteru sporov a obvodu krajského súdu, uvádzaného v § 22 CSP. Najvyšší súd pri tomto závere vychádzal čiastočne z gramatického výkladu § 34 ods. 2 CSP, najmä z časti Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa..., kde bol zákonodarcom zvolený dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP (a nie na súd rozhodujúci podľa § 22 CSP), ktorý upravuje kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch, ako aj z teleologického výkladu zohľadňujúceho účel novely, ktorým je špecializácia súdov (vrátane odvolacích súdov) s cieľom zabezpečenia rýchlosti, kvality a efektívnosti rozhodovania v obchodnoprávných sporoch, a zároveň vychádzal z absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu. Najvyšší súd aplikoval pri zvolenom riešení aj základné princípy Civilného sporového poriadku vymedzené v čl. 4 ods. 1 CSP a čl. 17 CSP.

19. Najvyšší súd dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust.

§ 22 CSP čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dikciu § 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní...“, teda nielen pre rozhodnutia vydané uvedenými súdmi, ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy). To, že zákonodarcu opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky sudy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen sudy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP by spôsobil sťažnú realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

20. S názorom predkladajúceho súdu, ktorý v dôvodoch svojho nesúhlasu s postúpením veci uviedol tiež, že kauzálna príslušnosť je podmnožinou miestnej príslušnosti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil argumentujúc tým, že platná právna úprava vyjadrenému právnomu názoru nezodpovedá. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd poukazuje na systematické členenie Civilného sporového poriadku, ktoré v jednotlivých dieloch tretej hlavy prvej časti rozlišuje príslušnosť vecnú (§ 12), miestnu (§ 13 až § 21), kauzálnu (§ 22 až § 33) a funkčnú (§ 34 pre krajské sudy a § 35 pre Najvyšší súd Slovenskej republiky). Skutočnosť, že kauzálna príslušnosť má prioritnú povahu voči ostatným druhom príslušnosti (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019) neznamena, že by ju bolo možné vnímať ako poddruh inej príslušnosti. Pri výklade prechodného ustanovenia § 471c CSP preto nemožno dospieť k záveru, že by v ňom bolo skryto (v rámci vecnej alebo miestnej príslušnosti) zahrnuté aj zachovanie kauzálnej príslušnosti. V prípade absencie funkčnej a kauzálnej príslušnosti v ustanovení § 471c CSP nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zákonodarcu v ustanovení § 471c CSP zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarcu v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol (na rozdiel od prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP). Z tohto pohľadu potom nie je priestor pre aplikáciu čl. 4 CSP. Prípadný rozpor s dôvodovou správou ako aj s usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Postupujúcim súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch, t. j. funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nerešpektuje účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane súdov krajských. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkolažnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch (napriek zamýšľanej špecializácii) naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

21. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na obdobné závery už vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023 a tiež v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023. Totožné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli zároveň prijaté už v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023, sp. zn. 5Ndob/5/2023, z 23. augusta 2023, sp. zn. 3Ndob/8/2023 a uznesení z 23. augusta 2023, sp. zn. 4Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori (§ 36 CSP), keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na

princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely Civilného sporového poriadku vo vzťahu k funkčnej príslušnosti prijaté nebolo.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že v prejednávanom spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. f) CSP súdom funkčne príslušným na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Partizánske (po 1. júni 2023 Okresného súdu Prievidza), ktoré bolo začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, Krajský súd v Banskej Bystrici, a to s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy a skutočnosť, že intertemporálne ustanovenie § 471c CSP neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. V danej veci bol okresným súdom rozhodujúcim v prvej inštancii Okresný súd Partizánske, teda okresný súd, ktorý do 31. mája 2023 patrila podľa § 3 ods. 3 písm. c) zákona o sídlach a obvodoch súdov v znení účinnom do 31. mája 2023 do obvodu Krajského súdu v Trenčíne. V zmysle § 181 ods. 1 písm. a) citovaného zákona v znení účinnom od 1. júna 2023, od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza. Keďže súdom rozhodujúcim v prvej inštancii bol Okresný súd Partizánske (od 1. júna 2023 Okresný súd Prievidza) patriaci do obvodu Krajského súdu v Trenčíne, na určenie funkčnej príslušnosti súdu bolo potrebné aplikovať § 34 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 22 písm. f) CSP.

23. Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne preto nie je dôvodný a na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Partizánske (po 1. júni 2023 Okresného súdu Prievidza) v danom obchodnoprávnom spore je funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.